

УДК 519.863:636

ТВАРИННИЦТВО ЯК ОБ'ЄКТ МОДЕЛЮВАННЯ

Л.В. Галаєва, кандидат економічних наук

М.А. Гречко, магістр

Розглянуто стан галузі тваринництва в Україні в 1990–2011 рр. та перспективи її розвитку; обґрунтовано необхідність та переваги використання економіко-математичного моделювання виробничих процесів у галузі.

Тваринництво, показники виробництва, розвиток, моделювання, кормовий раціон, оптимізація, інноваційні шляхи, економіко-математична модель.

Тваринництво є провідною галуззю агропромислового сектору України, основним призначенням якої є забезпечення виробництва продуктів харчування тваринного походження в обсягах, які відповідають нормам продовольчої безпеки. Ця галузь потребує втручання не лише з боку держави, а й з боку науки.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблеми розвитку та функціонування тваринницької галузі в Україні присвячені наукові дослідження вітчизняних вчених С.П. Азізова, В.І. Аранчій, В.І. Бойка, В.Я. Месель-Веселяка, О.В. Мазуренка, І.С. Трончука, П.Т. Саблука, Н.В. Оляднічук.

Питання економіко-математичного моделювання у сільському господарстві розглядали Р. Кравченко, А. Гатаулін, В. Кадієвський та ін.

Мета дослідження – аналіз проблем галузі тваринництва та обґрунтування напрямів її подальшого ефективного розвитку на основі застосування економіко-математичного моделювання виробничих процесів галузі.

Виклад основного матеріалу. Економічна стабільність держави та матеріальний добробут значною мірою залежать від роботи аграрного сектору України. Рівень соціального життя населення напряму залежить від забезпечення його продовольством. Виробництво продуктів харчування в країні не на належному рівні, існує ряд проблем, що потребують розв'язання. Провідна у цьому роль належить тваринництву [1].

За останні кілька років, за даними Держкомстату, спостерігається погіршення економічних показників галузі, та спад виробництва. Тваринництво потребує підтримки, як з боку держави, так і з боку науки, яка пропонує інноваційні шляхи розвитку [2].

Згідно з офіційною статистикою, за 11 місяців 2012 р. в Україну ввезли імпортного м'яса на 673 млн дол. Основними постачальниками свинини були Бразилія, Німеччина і Польща. Курятину завозили із США, Німеччини та Угорщини. Серед ключових причин зростання імпорту аналітики ринку називають високі ціни на м'ясо вітчизняного виробництва.

За підсумками 11 місяців 2012 р. з України було експортовано м'яса на 285 млн дол.

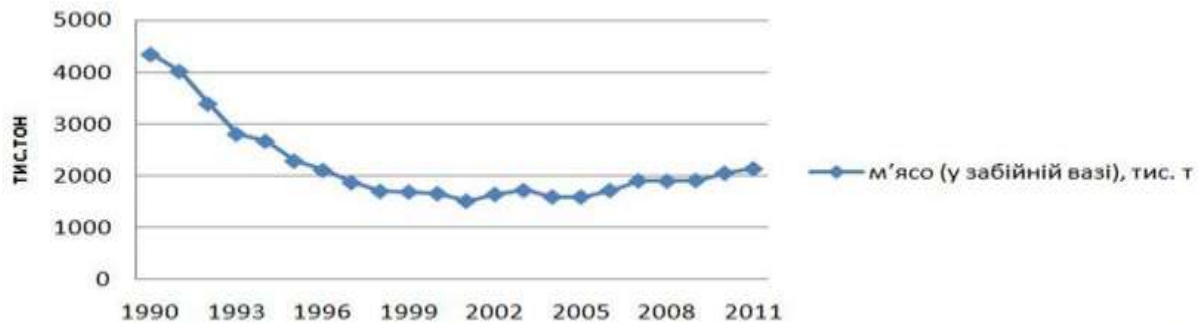
Знизилися обсяги виробництва вовни через зменшення поголів'я овець. Різниця між виробництвом вовни в 1990 і 2011 рр. становить -25 927 т (-87 %).

У 90-х роках в Україні обсяг виробництва м'яса був доволі високим і знаходився на своєму піку. Різниця між обсягом виробництва у 1990 та 2011 році становить – 2214 тис. т, (50,87 %) (рис.1) [3].

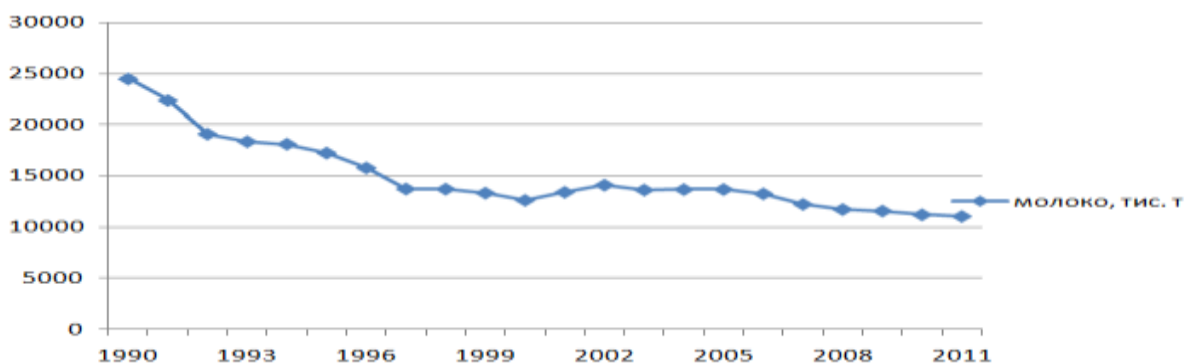
Міністерство аграрної політики розробляє та впроваджує низку заходів, які в майбутньому дадуть можливість підтримати стабільність виробництва тваринницької продукції [4].

Одним із напрямів поліпшення економічної діяльності господарств є створення моделей, орієнтованих на мінімізацію витрат або на максимізацію доходів від виробництва і реалізації продукції. Аналіз стану галузі

тваринництва в Україні показав, що пріоритетними напрямками забезпечення розвитку тваринництва на перспективу слід вважати підтримку структурної перебудови у тваринництві, яка надається через інвестиції, активізацію чинників інтенсивного відтворення через поліпшення якості кормової бази, селекційно-плеємної справи, впровадження сучасних інноваційних технологій, підготовку висококваліфікованих кадрів, здійснення ветеринарних і санітарних заходів [5].

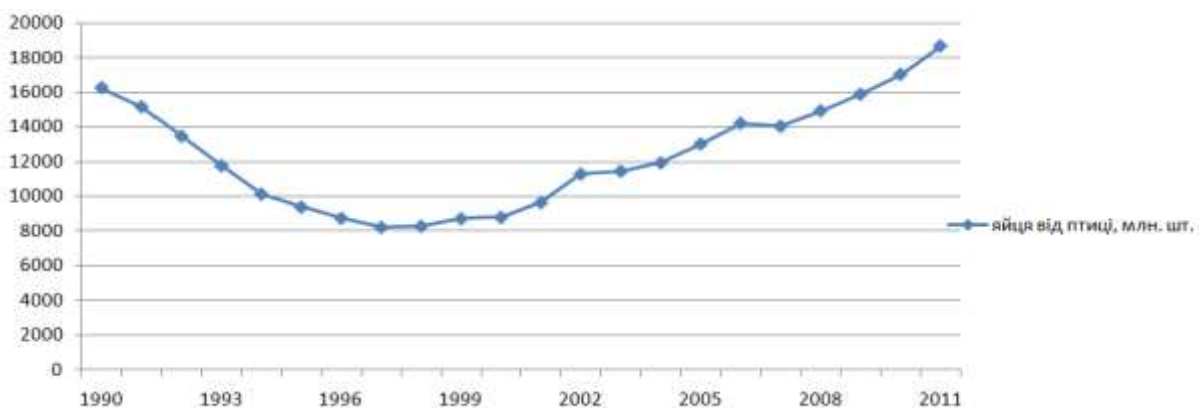

Рис. 1. Динаміка виробництва м'яса (у забійній вазі), тис. т
 Майже така сама ситуація і з виробництвом молока (рис. 2) [3].

Рис. 2. Динаміка виробництва молока, тис. т

Споживання яєць на одну людину у 2012 р. становило 313 шт., що більше, ніж минулого року (рис. 3) [3].

Рис. 3. Динаміка виробництва яєць, млн. шт.

Одним з основних чинників забезпечення інтенсивного розвитку галузей тваринництва є досягнення оптимального співвідношення галузей, виробничої спеціалізації господарств.[5]

Також досить важливим є використання сучасних математичних методів та комп'ютерних технологій, що дає змогу розраховувати оптимальні плани.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Забезпечення населення продукцією тваринництва є нагальною потребою сьогодні.

Ефективний розвиток тваринництва потребує ряду підходів, зокрема, застосування кількісних методів для прийняття управлінських рішень, серед яких важливе місце посідає економіко-математичне моделювання. Його використання дає можливість одержати найкращий варіант з точки зору прийняттого показника економічної ефективності.

Список літератури

1. Азізов С.П. Деякі питання організації та підвищення ефективності тваринництва / С.П. Азізов // Економіка АПК. – 2011. – № 4. – 12–15 с.
2. Бойко В.І. Ринок м'яса: світові тенденції регіонального розвитку виробництва / В.І. Бойко, Л.В. Мамчур // Економіка АПК. – 2011.– № 1. – 145–148 с.
3. Дані Держкомстату [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2006/sg/sg_rik/sg_u/tvar_u.html
4. Мазуренко О.В. Тенденції розвитку тваринництва в Україні / О.В. Мазуренко // Економіка АПК. – 2011. – № 8. – С. 16–21.
5. Оляднічук Н.В. Інтенсифікація галузей тваринництва на сільськогосподарських підприємствах : монографія / Н.В. Оляднічук, В.С. Уланчук. – Умань : Візаві, 2010. – 218 с.

Рассмотрено состояние отрасли животноводства в Украине 1990–2011 гг. и перспективы ее развития; обоснована необходимость и преимущества использования экономико-математического моделирования производственных процессов в отрасли.

Животноводство, показатели производства, развитие, моделирование, кормовой рацион, оптимизация, инновационные пути, экономико-математическая модель.

The article reviews the state of the livestock industry in Ukraine 1990–2011. Prospects, necessity and advantages of using economic and mathematical modeling of production processes.

Animal, rates of production, development, modeling, feed ration, optimization, innovative ways, economic-mathematical model.